

Z cizích revuí.

Revue Militaire Française, čís. 107, 108, květen a červen 1930.

Pplk. de Boisboissel: Les opérations au Maroc.

Jedna z mnoha studií operací o válce v Maroku. Opět začíná od počátku a studuje použití jednotlivých zbraní pěchoty, jezdeckva, dělostřelectva, tanků, obrněných aut, letectva a neregulárního vojska, při čemž uvádí jednotlivé případy vhodného použití. Pak studuje nutnost tvořit pohyblivé skupiny složené ze všech zbraní a služeb. Tyto skupiny, velmi pestře složené, byly vysílány na nebezpečná místa, kde pohra-

niční tvrže byly ohroženy. Taktika těchto skupin byla táhnout se blíže k základně, nebyla-li posunuta za ni, poněvadž zásobování působilo velké obtíže. Dále uvádí zvláštní druhy operací, jako zásobování tvrží, vyčištění míst nepokoje blízko železnic, kanionování pohyblivých skupin, budování tvrží, trasování jejich čáry obranné a stavba cest.

Kpt. Cammas: *La motorisation dans l'armée des États-Unis d'Amérique.*

Pojednává o motorisaci americké armády. Podmínky pro ni jsou: velká průmyslová automobilová, nedostatek koní, malá armáda. Z těchto důvodů motorisace armády velmi rapidně vzrůstala, hlavně během války. Autor uvádí všechny typy tanků, které měla nebo má americká armáda. Dnes má tank vážící $7\frac{1}{2}$ tuny, jenž může rozvinouti střední rychlost 20 km, největší 32 km v hodině. Zamýšlí se konstruovat tank vážící 12–15 tun, který by na kolech dosáhl rychlosti 96 km, na pásech 68 km v hodině. Obrněných aut používá dvojích: lehkých ($1\frac{1}{2}$ tuny) po dvou kulometech; středních ($2\frac{1}{2}$ tuny) jeden kulomet a jedno dělo 37 mm. Pro dělostřelectvo používá traktorů různé síly, 5, 7.5, 10 a 15 tun. Dále užívá motorových lafet pro děla 75 mm, 155 mm, 120 mm. K dopravě potravin a střeliva vojskům používá malých druhů aut šestikolových nebo traktorů na pásech.

V červenci 1928 se konaly zkoušky celých motorisovaných skupin, aby se poznalo, jak třeba je organisovat. Na př. skupina 1100 mužů o 256 vozech, složená z tanků Renault, tanků Mark VIII, prapor pěchoty vedený na autech, 1 oddíl pol. děl., 1 bat. protiletadl., obrněná auta a služby. Průměrná rychlost 17 km v hodině. Výsledky: velká pohyblivost, ofensivní činnost výtečná, ale malá schopnost obsadit terén. Zkoušky mají být opakovány v menším měřítku. Snaha o motorisování pěších pluků nákladním autem nedala uspokojivých výsledků, nutno použití vozidel, jež mohou do terénu.

Pplk. Morin: *De l'utilité de la fortification permanente.*

Článek, který pojednává o prospěšnosti stálých opevnění. Autor začíná nástupním plánem německým, který musil porušiti neutralitu Belgie proto, že německé armády nemohly rychle překročiti opevněný pás pohraniční. Pak se zabývá studii vlivu východních opevnění na vedení pohraničních bitev. Zde opevnění u Nancy vykonalo velký vliv na vedení bitvy 2. franc. armády a pomohlo jí vzpamatovati se z porážky u Morhange. Vliv Verdunu na manévry bitvy na Marně. Německá 5. armáda soustředila se k porážení 3. franc. armády. Toto soustředění musilo býti mnohem hustější, neboť francouzská armáda byla opřena o Verdun, a tím mohla úspěšně čeliti útoku. Proto se musily další německé armády na západě uchýlit od svého původního směru, aby nevznikly mezery. Paříž potom kryla soustředění 6. franc. armády. Svou hodnotu pak dokázala verdunská opevnění během útoků 1916. V závěru praví autor, že se prospěšnost stálých opevnění jeví v těchto věcech: krýti nástup, chrániti soustředění; usměrniti vyražení nepřítele (který je obyčejně obchází), tvořiti osu manévru; umožnit útok do boků; chrániti proti obchvatu a umožnit vzítí je z boku; vydržet čelní útoky proti přesile.

Plk. intend. Chaumont: *Guerre de mouvement et ravitaillement.*
Studie o zásobování ve francouzské armádě roku 1914.

Kpt. Tourret: *L'armée espagnole au Maroc.*

Článek, který pojednává o španělském Maroku, a to se stránky zeměpisné a etnografické; historie pacifikace a nynější stadium, v němž je španělská armáda, jež má obsazeno Maroko. Nynější armáda španělská v Maroku má 70.000 mužů, z nichž polovina slouží presenčně, zbytek tvoří námezdní vojska. Složení této armády: vojska

regulární; cizinecké legie; domorodé vojsko a kalifovi vojáci (méhalla). Autor uvádí podrobné složení vojska regulárního, jeho organizaci a početní stavy.

Mjr. Caulle: *Du caractère.*

Zajímavá, ale příliš všeobecná studie o charakteru vzhledem na vedení války, hlavně u čelných činitelů. Morálně nemusí být nikdo tak vysoko, jako ten, kdo vede válku nebo ten, kdo bojuje. Zvláště to vynikne v období nebezpečí, krise. Tu se hledají taci lidé, kteří na prvním místě mají charakter. Ti musí dát radu, své schopnosti a hodnotu. Avšak kromě toho je třeba, aby měli smysl pro odpovědnost. Tu musí brát nejméně v takové míře, v jaké chtějí uplatnit své schopnosti.

Mjr. Thierry d'Argenlieu: *La première Armée française à la bataille de la Serre.*

Autor popsal podrobně (až do divise) průběh bitvy na řece Serre, vedené 1. francouzskou armádou od 17. do 30. října 1918 a řízené gen. Debeneyem. Složení armády: 4 armádní sbory po 3—4 divisích, celkem 15 divisí; 4. divise v záloze armády; dále dostala armáda 20. armádní sbor o dvou divisích. Arm. dělostřelectvo: 14 oddílů těžkých kanonů, 4 oddíly těžkých houfnic a 5 pluků děl. 75 mm. Proti této armádě stálo celkem 21 divisí, z toho 15 v prvním sledu. Ovšem tyto divise byly hodně slabé, jejich roty neměly více než 75 mužů. Svého úspěchu dosáhl Debeney tím, že soustředil své prostředky, a to: během 17.—19. října na svém levém křídle; během 19.—26. října na svém pravém křídle; a 30. října útočil ve středu fronty. Při tom ponechal divisím mimo hlavní úseky velmi široká pásma. Úspěch byl velmi pronikavý. Studie je hodně podrobná. Jde v ní o válku pohybnou, ovšem na terénu částečně opevněném.

Pplk. gšt. Vejmelka.

Literární přehled.

Nad pamětmi maršála Foché.

(Několik všeobecných poznámek.)

Pyramida přecetných pamětí ze světové války, pamětí vyšších i nižších vůdčích přerůzných národností obou protivních táborů, pamětí významu a ceny nestejné a nestejně trvalé, byla převrácena v těchto dnech, dvanáct let po skončení války, kamenem úhelným: posledním slovem vůdce, jenž byl ze všech nejvýznamnější; zповědi i úsudkem muže, jemuž bylo souzeno, aby svým válečnickým uměním dosáhl v onom čtyřletém zápolení národů vítězství. Pamětí maršála Foché, které vyšly v Paříži,* Londýně a v Praze**) současně, jsou již

pro jméno a dílo svého autora pozoruhodný nejen pro minulost, kterou ličí, nýbrž i pro budoucnost, ke které ukazují...

Jaká asi byla duše této dějinné osobnosti, které vděčí za tolik její vlast i tolik jiných evropských národů? Jaký byl mozek tohoto muže, který se stal rozhodujícím, pevným bodem v onom závratném víření milionů bojovníků a milionů tun válečného materiálu? Jakých metod užíval, jak pracoval, co podnikal, aby — jedinec zvládl svůj obrovitý válečný nástroj, aby jím odrazil nápor a vypálil odpor tak mohutného protivníka?

Hle otázky, s nimiž bude k Fochově zповědi přistupovati mnohý Evropan a mnohý civilisovaný člověk, pokud si uvědomuje, co znamenají léta 1914—1918 v dějinách světa i v životě jeho vlastním. A bude překvapen průzračností a prostotou odpovědi, které se mu dostane. „Dnes píší ve vši upřímnosti své vzpomínky.“ Tato věta z autobiografického autorova úvodu je skutečnou devisou celého objemného díla, které je zcela typicky francouzské, to znamená pozitivní a jasné.

*) Maréchal Foch: „Mémoires“ pour servir à l'histoire de la guerre de 1914—1918, Paris 1931, Librairie Plon.

**) Maršál Foch: „Pamětí“. Příspevek k dějinám války 1914—1918. Praha 1931. Nákl. Vlad. Orel. S úvodním slovem presidenta T. G. Masaryka a zvláštní předmluvou k českému vydání od gen. M. Weyganda. Překlad majora gšt. Jar. Nováka. Díl I. a II., 688 stran, 17 obrazových příloh, 16 map.